

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 96 คน
2. ครูโรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 1,778 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 77 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan
2. ครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 316 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ Krejcie และ Morgan

วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามลำดับชั้นดังนี้

1. แบ่งประชากรออกเป็นชั้นภูมิ โดยใช้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ และกิ่งอำเภอเป็นตัวแบ่งชั้นได้ 11 ชั้นภูมิ คือ สปอ.ชาลวาลักษณ์บุรี สปอ.คลองขลุง สปอ.พรานกระต่าย สปอ.คลองลาน สปอ.ลานกระบือ สปอ.ไทรงาม สปอ.ทรายทองวัฒนา สปอ.บึงสามัคคี สปอ.เมืองกำแพงเพชร สปก.ปางศิลาทอง สปก.โกสัมพีนคร
2. กำหนดจำนวนโรงเรียนที่มีผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 77 โรงเรียน ตามจำนวนผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. กำหนดจำนวนโรงเรียนให้แต่ละชั้นภูมิตามสัดส่วน และสุ่มโรงเรียนโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่างโดยรวมแต่ละ สปอ.
4. ในแต่ละโรงเรียนที่สุ่มเป็นกลุ่มตัวอย่าง ใช้ผู้บริหารโรงเรียนเป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนครูสุ่มตามสัดส่วนของครูในโรงเรียน ได้แหล่งข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	จำนวนโรงเรียน	สุ่มตัวอย่าง	ผู้บริหาร	ครู	รวม
สปอ.เมืองกำแพงเพชร	27	22	22	89	111
สปอ.ชาลวาลักษณ์บุรี	14	11	11	37	48
สปอ.คลองลาน	10	8	8	38	46
สปอ.ไทรงาม	9	7	7	28	35
สปอ.คลองขลุง	7	6	6	26	32
สปอ.พรานกระต่าย	6	5	5	25	30
สปอ.ทรายทองวัฒนา	6	5	5	18	23
สปอ.ลานกระบือ	5	4	4	18	22
สปอ.บึงสามัคคี	5	4	4	16	20
สปก.ปางศิลาทอง	4	3	3	14	17
สปก.โกสัมพีนคร	3	2	2	7	9
รวม	96	77	77	316	393

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการโรงเรียนประถมศึกษา ในงานวิชาการ 7 ด้าน คือ

1. งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานด้านการเรียนการสอน
3. งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
4. งานด้านวัดผลและประเมินผล
5. งานด้านห้องสมุด
6. งานด้านนิเทศภายใน
7. งานด้านอบรมทางวิชาการ

การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดขอบข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. สร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมขอบข่ายงานวิชาการทั้ง 7 ด้านคือ
  - 3.1 งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้
  - 3.2 งานด้านการเรียนการสอน
  - 3.3 งานด้านวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน
  - 3.4 งานด้านวัดผลและประเมินผล
  - 3.5 งานด้านห้องสมุด
  - 3.6 งานด้านนิเทศภายใน
  - 3.7 งานด้านอบรมทางวิชาการ
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ เพื่อขอความเห็นชอบในการสร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจแก้ไขเนื้อหาและการใช้ถ้อยคำ ภาษา ตลอดจนพิจารณาความเหมาะสมทั่วไปของแบบสอบถาม ประกอบด้วย
  - 4.1 ศ.ดร. พันธุ์ หันนาคินทร์ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ มหาวิทยาลัยนเรศวร

4.2 รศ.ดร. สำราญ มีแจ้ง รองคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัย

นเรศวร

4.3 ผศ.ดร. สมชัย วงษ์นายะ รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา สถาบัน

ราชภัฏกำแพงเพชร

4.4 นายสุทิศ ทองสนิทกาญจน์ ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

4.5 นายสังวรณ์ ปัญจมาศ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอพรานกระต่าย

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร

5. หาค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากสูตรประยุกต์ดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence : I.O.C.) ของข้อคำถามกับจุดประสงค์ โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่า I.O.C. เฉลี่ยตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปนำมาเป็นแบบสอบถาม รวมทั้งปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน เพื่อหาความเป็นปรนัย

7. นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข ตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ดำเนินการจัดพิมพ์และนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มที่เป็นตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร ถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อขอความร่วมมือไปยังหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ แจ้งให้โรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารและครูทางไปรษณีย์ เพื่อให้ผู้บริหารและครูตอบ แล้วให้ผู้บริหารและครูส่งแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืนมายังผู้วิจัยทางไปรษณีย์

2.1 ผู้บริหารโรงเรียน ส่งแบบสอบถามไป จำนวน 77 ชุด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 74 ชุด คิดเป็นร้อยละ 96 %

2.2 ครูผู้สอน ส่งแบบสอบถามไป จำนวน 316 ชุด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 293 ชุด คิดเป็นร้อยละ 92 %

2.3 รวมผู้บริหารและครู ส่งแบบสอบถามไป 393 ชุด ได้รับกลับคืนมา จำนวน 367 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93 %

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบกลับมา ทั้งที่เป็นของผู้บริหารและครู นำผลของการสอบถามมาคิดเป็นร้อยละและนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window ดังนี้

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวังของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ วิเคราะห์โดยหาค่ามัธยิมเลขคณิต ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ดังตาราง

บทบาทที่ปฏิบัติจริง	ค่าคะแนน	ความเห็น	บทบาทที่คาดหวัง
ปฏิบัติจริงในระดับมากที่สุด	4.50 - 5.00	มากที่สุด	ควรปฏิบัติในระดับมากที่สุด
ปฏิบัติจริงในระดับมาก	3.50 - 4.49	มาก	ควรปฏิบัติในระดับมาก
ปฏิบัติจริงในระดับปานกลาง	2.50 - 3.49	ปานกลาง	ควรปฏิบัติในระดับปานกลาง
ปฏิบัติจริงในระดับน้อย	1.50 - 2.49	น้อย	ควรปฏิบัติในระดับน้อย
ปฏิบัติจริงในระดับน้อยที่สุด	1.00 - 1.49	น้อยที่สุด	ควรปฏิบัติในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา โดยการทดสอบค่าที่ t - test (Dependent)

4. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของครู โรงเรียนประถมศึกษา โดยการทดสอบค่าที่ t - test (Dependent)

5. เปรียบเทียบบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยการทดสอบค่าที่ t - test (Independent)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ
2. หาค่าเฉลี่ยพื้นฐาน คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
4. ทดสอบค่าเฉลี่ยบทบาทที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่คาดหวัง ของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนฝ่ายวิชาการ โรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของผู้บริหารและครูโรงเรียนประถมศึกษา โดยการทดสอบค่าที่ t - test (Dependent) และ (Independent)